

nærværende Lov og Bestemmelserne i Loven af 21de Juni 1854. Medens denne Lov siger til Justitsministeren: Du skal sørge for, at der ikke gaa Lehnet for nær, og Du skal derfor opstille det Minimum, som skal betales, er derimod den skjønneste Rolle ved de Salgsplaner, som ifølge dette Lovforslag skulle godkjendes af Justitsministeren og Indenrigsministeren, oisynligt forbeholdt Indenrigsministeren, idet det nærmest er ham, der skal paase Maximumsatserne, medens Justitsministeren har den mindre taknemlige Rolle at skulle paase Minimumsatserne, at skulle paase, at man ikke gaar Lehnene for nær. Derfor man altsaa vil gaa nærmere ind paa en Grænse af Loven af 21de Juni 1854, vil der komme Udskiltigt frem, som endnu ikke er kommet frem; men jeg glæder mig som sagt alfor meget ved at høre de gjældende Love paaskjønnede til, at jeg skulde gjøre Indsigelse derimod uden Nødvendighed. — Jeg vil nu bede de Herrer om at overveie, om de finde Grundtanken i Bestemmelsen i § 20 forstandig, og om de kunne gaa ind paa den, eller om de mene, at den skal stødes tilside og kastes bort, saaledes at man, hvis man iøvrigt vil have Lovforslaget, som det er fremkommet, dog ikke vil have denne Bestemmelse med. De Herrer ere jo vist inde i Sagen og vide, hvad den dreier sig om. Tanken er, at bringe det dertil, at der er en naturlig og stærk Opfordring for begge Parter til at enes om en Overenskomst i det Lidsrum, som gaar hen efter Fæstledigheden, og inden Gaarden sættes til Auktion. Den sættes efter første Stykke kun til Auktion, dersom der ikke opnaas Overenskomst inden den bestemt afpælede Kreds, som forud er givet. Hvorledes har man søgt at opnaa dette? Naar der skal finde Kjøb og Salg Sted, er det ikke nok, mine Herrer, at der er en Kjøber, men der maa ogsaa være en Sælger, og det er ikke nok, at der er en Sælger, men der maa ogsaa være en Kjøber. Skal altsaa det Maal naas, som er det, man eftertragter, nemlig, at der opnaas Overenskomst om Gaardens Overgang til Eiendom saaledes, at den bliver indenfor den i Lov af 21de Juni 1854 betegnede nærmere Kreds, indenfor Elægten, med eet Ord — Ingen vil misforstaa det Ord, jeg

her bruger — altsaa hos Fæsterens Efterladte, Børn, Eviqerborn og Stedbørn, maa der i Loven være saadanne Bestemmelser, at begge Parter under sædvanlige Forhold maa ønske at komme til Enighed. Der gives ikke den Lov, som kan overvinde en hvilken som helst Særhed, eller som kan passe paa hvilken som helst eiendommelige Forhold; det er umuligt. Tror man overhovedet at kunne give Love for saadanne Forhold, maa man ikke møde med ganske usædvanlige og ualmindelige Forhold, men man maa tage de menneskelige Forhold saaledes, som de i Almindelighed frembyde sig, og derfor har det, mine Herrer, været nødvendigt at stille Forslaget saaledes, at, hvis ingen Overenskomst kom tilveie, men Gaarden kom til Auktion, skulde $\frac{1}{4}$ indbetales i Statskassen. Tankerækken er her eiendommelig for denne Lov — jeg vil ikke indlade mig om noget andet Lovforslag — og den er naturligvis denne: Hvad skal bevæge Gode-eierne, de tidligere Majoratsbesiddere, Jordrotterne, hvad man nu vil kalde dem, det er jo det Samme, til at blive enige med den Paagjældende? Naturligvis Udsigten til, at han, dersom han ikke bliver enig, og Gaarden kommer til Auktion, skal indbetale $\frac{1}{4}$ i Statskassen, en Indbetaling, som man kan være overbevist om aldeles ikke vil være ham velsmagende; den Sag er klar. Det skal vel erindres, at der her slet ikke er Tale om nogen Afkjøbelse eller Frikjøbelse af Fæstetvang; men der er her netop fastsat, at Fæstetvungen paa saadanne bortsolgte Gaarde først bortfalder, naar 20 Aar ere forløbne (S. A. Hansen: Den bortfalder dog efter 20 Aar.). Ja, det er en Selvfølge. De Herrer kunne ikke forlange, at den almindelige Grundsætning i Loven af 19de Februar 1861 ikke skulde gjælde her. Det har været forlangt, at Fæstetvungen skulde bortfalde langt tidligere, f. Ex. strax eller efter 3 eller 5 Aars Forløb, men det har jeg modsat mig. Det er altsaa paa den Maade, Lovforslaget vil virke paa den Sælgende, men der skal, som sagt, ikke alene være en Sælger, der skal ogsaa være en Kjøber, og de Herrer vide sigesaa godt, ja Mangfoldige vide bedre end jeg, at, dersom den Paagjældende kunde indlade